

Stichting Eusebius Arnhem

ONDERNEMINGS- PLAN 2026-2029

met een doorkijk naar 800 jaar Arnhem in 2033

50103503

INHOUD

1. Voorwoord	3
Terugblik en evaluatie	3
De grote restauratie: 2007-2022	4
Recente restauraties	5
Het grootste instrument van de stad	5
De Cuyperskamer	5
Manifest	7
2. Baken in de stad	8
Missie (waar we voor staan)	8
Identiteit	8
Imago	11
Visie (waar we voor gaan)	12
3. Ontwikkelingen en de kracht van erfgoed	13
4. Doelstellingen & strategische lijnen	14
A. Exploitatie financieel bestendigen	14
B. Organisatie verstevigen	15
C. Structurele programmering voor en door Arnhemmers	16
Arnhemse verhalen programmeren	16
Programmeren Strümphlerorgel	17
5. Marketing	18
6. Educatie	18
Kernwaarden – Ons kompas voor dagelijks handelen	19
7. Governance, code diversiteit & fair practice	20
8. Risicobeheersing	20
9. Partners	21
10. Planning	21
11. Begroting	21
Bijlagen	22

1. VOORWOORD

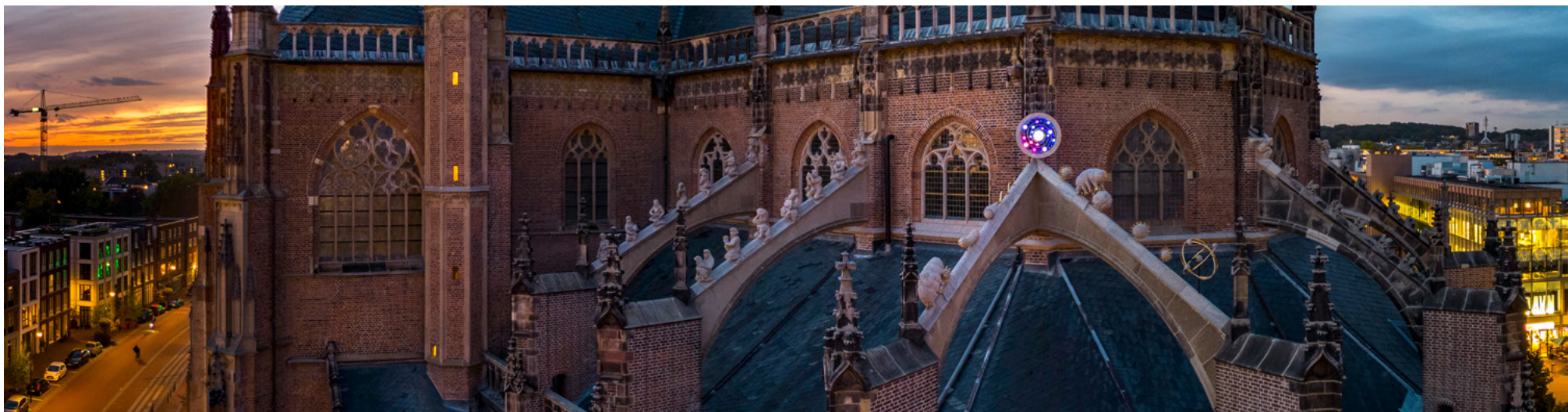

FOTO: ERIK VOS

TERUGBLIK EN EVALUATIE

In het Ondernemingsplan 2021-2024 stelde Stichting Eusebius Arnhem zich het ambitieuze doel om de Eusebiuskerk, gedurende deze ingrijpende restauratie, te herbestemmen van een verouderde evenementenlocatie tot een culturele topattractie. Deze doelstelling is ruimschoots behaald. De Eusebius is een belangrijke trekpleister voor de stad geworden. Het bezoekersaantal is sinds 2018 meer dan verdubbeld naar 60.000 betaalde bezoekers en de organisatie is geprofessionaliseerd en in de basis financieel gezond. De Eusebius is actief zichtbaar en wordt positief gewaardeerd in de media. Een aantal van de toen gestelde doelen -met onder meer de realisatie van een reusachtig kunstwerk in de kerkzaal- waren misschien te ambitieus ingezet, maar wel nodig om de radicale overgang van evenementenlocatie naar culturele attractie in te zetten. Het nieuwe profiel van een culturele attractie is een stevig fundament geworden waar nog vele jaren op zal worden doorgebouwd.

Het jaar 2025 vormde een overgangsjaar met veel aandacht voor de fondsenwerving en realisatie van nog twee uitdagende restauratieprojecten die niet op de planning stonden: het Strumphlerorgel en de Cuyperskamer. In een periode van amper twee jaar namen ook nog eens vijf bestuursleden feestelijk afscheid vanwege hun aflopende bestuurstermijnen en kwamen er nieuwe bestuursleden voor in de plaats. Met het nieuwe bestuur is de tijd genomen om de organisatie te leren kennen en de ideeën voor de toekomst goed eigen te maken.

Het nieuwe Ondernemingsplan 2026-2029 staat in het teken van financieel en organisatorisch sterker worden met als doel: de Eusebiuskerk van en voor alle Arnhemmers! Het plan biedt daarmee ook een doorkijk naar de rol van de Eusebius in 2033; het jaar dat Arnhem 800 jaar bestaat.

De Eusebiuskerk heeft een uitzonderlijk sterke symbolische waarde op het gebied van **vrijheid** en **veerkracht** - door de geschiedenis van de Slag om Arnhem. Hierdoor is zij bij uitstek geschikt om een rol te spelen in het versterken van participatie en welzijn in de stad. Arnhem staat aan de vooravond van grote ontwikkelingen, zoals de uitbreiding van de stad met Rijnpark en de inspanningen om de brede welvaart te vergroten, onder meer via het programma Arnhem-Oost. In deze context kan de Eusebiuskerk de komende jaren een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale samenhang van de stad.

Arnhem, december 2025
Bestuur en directie Stichting Eusebius Arnhem

DE GROTE RESTAURATIE: 2007-2022

In 2022 werd een restauratietraject van ruim tien jaar succesvol afgerond. Dit project van 35 miljoen euro bleef binnen begroting. In 2019; het jaar van 75 jaar herdenking Slag om Arnhem, ging de toren alvast uit de steigers en werd deze eervol onthuld door de Britse (toen nog) Prins Charles. Jarenlang was de Eusebius het grootste natuursteenproject van Nederland. Het won een aantal prijzen zoals in 2017 de Natuursteenpenning voor het 20 meter hoge vensterraam in de toren en in 2023 koos het publiek de Eusebius tot 'beste renovatieproject' voor de Arnhemse Willem Diehl architectuurprijs. Bouwmanager Peter Koelewijn ontving in hetzelfde jaar de hoge koninklijke onderscheiding 'Ridder in de Orde van Oranje-Nassau' voor zijn vernieuwende aanpak die leidde tot effectief restaureren. Deze 'Arnhemse' aanpak kreeg landelijke navolging, onder andere bij de Domtoren in Utrecht.

RECENTE RESTAURATIES

HET GROOTSTE INSTRUMENT VAN DE STAD

Op 10 februari 2021 heeft het Strumphlerorgel grote inwendige schade opgelopen door een waterlekage in de toren. Deze schade was zo groot, dat het verstandig bleek de grote restauratie, die pas jaren later was gepland, naar voren te halen om veel dubbel werk te voorkomen. Bij de grote restauratie is, naast de noodzakelijke revisie, de windvoorziening verbeterd door de toepassing van balgen, is de intonatie aangepast en de dynamiek van het aanblazen van de pijpen veranderd. De restauratie is in 2023 in gang gezet en in 2025 afgerond. Het orgel wordt sinds september 2025 weer bespeeld. Voor de restauratie van het Strumphlerorgel is een groot deel van de verzekeringsuitkering van Donatus ingezet. Er is subsidie in het kader van de regeling Klinkend Erfgoed door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed toegekend en ook de Provincie dragen substantieel bij vanuit de regeling 'Functioneel Gebruik Erfgoed'. Daarnaast zijn er vele andere fondsen en ook de Gemeente Arnhem draagt bij in de financiering van de restauratie. Met een wervende publiekscampagne "Geef klank" is onder bedrijven en particulieren nog grote bedragen geworven.

DE CUYPERSKAMER

Architect Joseph Cuypers kreeg in 1900 de opdracht om een diakenkamer te ontwerpen. Een diakenkamer is een ontvangstkamer voor de armen bij een Protestantse kerk. Net als zijn vader Pierre Cuypers, die het Rijksmuseum Amsterdam ontwierp, gebruikte Joseph Cuypers de Hollandse bouwstijl uit de vijftiende en zestiende eeuw als inspiratiebron. Een belangrijk kenmerk van deze stijl is het gebruik van aardse tinten en vormen die in de natuur voorkomen. Zo maakte Cuypers in de Eusebius gebruik van bruin (de kleur van hout) en olijfgroen. Ook zijn er motieven van rozen en bladeren in de kamer te ontdekken. De bouw van de diakenkamer, nu hernoemd als Cuyperskamer, duurde van 1904 tot 1911. Dit is een van de weinige ruimtes in de Eusebiuskerk die de Slag om Arnhem overleefde. In de jaren zeventig werd de ontvangstkamer verbouwd tot toiletruimte met een systeemplafond. In 2022 werd de toiletruimte ontmanteld en kwamen de prachtige versieringen en ornamenten van Cuypers weer tevoorschijn. Die ontdekking vormde de aanleiding tot de restauratie die in 2025 werd afgerond.

MANIFEST

De Eusebius is Arnhem. Voor iedereen een vertrouwd baken aan de horizon. Arnhemmers zijn blij dat de steigers rond de kerk eindelijk weg zijn. Blij met de schoonheid in ambachtelijk gebeeldhouwd steen die onder de steigers tevoorschijn kwam.

In de stenen van Eusebiuskerk ligt een krachtige universele boodschap besloten die gaat over de vrijheid van mensen en veerkracht van een samenleving. Deze boodschap is meer dan voorheen relevant en actueel. De Eusebius wil deze boodschap actief gaan uitdragen; met structurele programmering vóór en dóór Arnhemmers.

*Dit manifest vertalen we naar de praktijk door drie duidelijke principes: **Verbinden**, **Verheffen** en **Verwonderen**. Deze werkwijze bepaalt welke activiteiten we wel en niet oppakken, en hoe we prioriteiten stellen.*

De viering van het 800-jarig bestaan van de stad Arnhem in 2033 is het jaar om naartoe te werken. De Eusebius wordt de plek waar je verhalen hoort van Arnhemmers, over Arnhemmers en met een sterke verbinding met Arnhem. Het programmeren voor en met een sterke verbinding met Arnhem in de Eusebius is een traject van lange adem waar lef en ondernemerschap voor nodig is.

De Eusebius-organisatie zal de komende jaren stevig inzetten op ondernemerschap om de kleine en kwetsbare organisatie stevigheid te geven en de toekomstdroom voor Arnhem te kunnen financieren. Tegelijk is er ook de steun vanuit de gemeenschap nodig. Bedrijven, overheden, fondsen en schenkers worden uitgenodigd om in te haken bij de gedeelde droom.

2. BAKEN IN DE STAD

MISSIE (waar we voor staan)

De superkrachten van de Eusebius gebruiken om de wereld elke dag een stukje beter te maken.

IDENTITEIT

Onze werkwijze: Verbinden, Verheffen, Verwonderen

Alles wat we doen toetsen we aan drie principes die onze werkwijze bepalen. Deze drie principes vormen het kompas voor alle keuzes die we maken: van programmering tot evenementen, van marketing tot partnerships.

- **Verbinden** – We verbinden mensen met elkaar en met hun sociale en maatschappelijke omgeving. De Eusebius is fysiek en symbolisch een baken dat mensen samenbrengt. We bouwen bruggen tussen verschillende groepen in de samenleving, tussen verleden en heden, tussen Arnhem en de wereld.
- **Verheffen** – Kwaliteit en waardigheid staan voorop. Het bijzondere karakter van het kerkgebouw en de historie moet doorklinken in alles wat we doen. Verheffend betekent: inspirerend en waardig. Het gaat niet om elitair zijn, maar om dingen te doen op een niveau dat past bij de waardigheid en het karakter van dit historisch monument. We brengen verrijking.
- **Verwonderen** – We doen dingen op een manier die het alledaagse overstijgt, om te inspireren en te motiveren. We creëren bijzondere momenten en ervaringen die mensen niet snel vergeten. Verwondering ontstaat waar kwaliteit, context en creativiteit samenkomen.

Dit toetsingskader gebruiken we actief in de praktijk. Bijvoorbeeld: een evenement dat uitsluitend commercieel interessant is maar niet verbindt, verheft of verwondert, past niet bij de Eusebius. Een orgelconcert dat een nieuwe doelgroep bereikt (verbinden), van hoge kwaliteit is (verheffen) en een bijzondere ervaring biedt (verwonderen), past wél perfect.

De Eusebius onderscheidt zich internationaal als symbool van veerkracht door de wederopbouw na verwoesting door de Slag om Arnhem in de Tweede Wereldoorlog. De museale presentaties in de Eusebiuskerk geven inzicht in de bewogen geschiedenis van Arnhem en regio. Twee glazen balkons aan de Eusebiustoren bieden wijds uitzicht over de na de oorlog nieuw opgebouwde stad. De balkons vormen ook een 'attractie' en zijn een trekpleister voor een groot en breed publiek. De kerkzaal is een oase van rust en bezinning en is zeven dagen per week vrij toegankelijk voor het publiek.

Symbol van vrijheid

De Eusebius is een rijksmonument en het belangrijkste kerkgebouw van Arnhem. De kerk is van internationale betekenis als het icoon van de Slag om Arnhem (Tweede Wereldoorlog). Het wordt beschouwd als belangrijk symbool van de verwoestende kracht door oorlog, de veerkracht van een samenleving nadien en van internationale vriendschappen. Zo heeft de gemeente Arnhem samen met de Eusebiuskerk warme contacten met de ambassades van Groot-Brittannië, Duitsland, Polen, Canada, VS). Regionaal heeft het gebouw historische waarde in de context van het hertogdom Gelre vanwege de aanwezigheid van het grafmonument en het harnas van de hertog Karel van Gelre.

Respect voor ambacht

De Eusebius is met bijna duizend stenen sculpturen een van de rijkst gedecoreerde kerken van Nederland. De ontwerpen van de sculpturen op de toren en op het schip dateren van na de Tweede Wereldoorlog. Spraakmakende stenen sculpturen op de kerk zijn de Disneyfiguren aan de toren uit de periode van de wederopbouw en meer recent de reeks wetenschappelijke fenomenen met beertieltjes en covids op het kerkdak door de bekende kunstenaar Arno Coenen. Het monumentale hekwerk van staal aan de buitenzijde van de kerk en de hekwerken in de kerk zijn recent ontworpen maar ambachtelijk vervaardigd.

Een historisch bijgebouw van de Eusebius, ontworpen door de gerenommeerde architect Joseph Cuypers (zoon van Pierre Cuypers, bekend van o.a. het Rijksmuseum), is gerestaureerd en in 2024 opgeleverd.

Grootste muziekinstrumenten

De Eusebius heeft een van de grootste beiaards van Europa. Dankzij de voor Europese begrippen grote basklokken klinkt er een uniek geluid. Het automatisch spel van de beiaard was lange tijd stil omdat de toren in de steigers stond. Sinds de afloop van de restauratie klinkt het carillon weer ieder kwartier. Op zaterdagen speelt de stadsbeiaardier een uur lang en iedere zomer is er een beiaardfestival. De Eusebius beschikt daarnaast over het indrukwekkende Strümpfherorgel. Het orgel speelt ook een belangrijke rol in de kerkdiensten van de Protestantse Gemeente Arnhem, die nog zes keer per jaar in de Eusebiuskerk plaatshebben. In de Eusebiuskerk bestaat een lange en mooie traditie van goed bezochte orgelconcerten. In februari 2021 is het orgel zwaar beschadigd door een waterlekage in de toren. In 2023 is de reparatie en een grote restauratie van het orgel gestart en klinkt sinds eind 2025 weer volop en mooier dan voorheen.

Museale activiteiten

Sinds de ingrijpende restauratie die in 2022 is afgerond is de Eusebius geen evenementenlocatie meer. De Eusebius functioneert sindsdien als een culturele 'attractie' met twee vaste museale presentaties over de Slag om Arnhem in de toren en de Glorie van Gelre in de kerkzaal en kelders. De museale presentaties zijn met een betaald toegangsticket te bezoeken. Bezoek met de Museumkaart, VIP kaart van de Vriendenloterij, ICOM-kaart is gratis. Bezoek met de Gelrepas en CJP pas is met korting.

De Eusebius voldoet sinds oktober 2021, afgaande op de verwerving van de museumstatus, aan de formele criteria van een museum. De Eusebius behoort met 60.000 betalende bezoekers tot de categorie 'middelgrote musea' (20% drukt bezochte musea van Nederland). Eén op de vijf bezoekers aan de Eusebius valt in de leeftijdscategorie t/m 18 jaar en dat is gelijk

aan het landelijke gemiddelde onder musea. Eén op de vier bezoekers aan de Eusebius komt uit het buitenland (met name Duitsland) en ook dat is gelijk aan het landelijke gemiddelde onder musea.¹

De collectie is klein en er is een collectiebeheerder die acht uur per maand aanwezig is voor de instandhouding van de collectie. 95% van de collectie is in de kerkzaal aanwezig. Binnen de collectie zijn er enkele museale topstukken aanwezig zoals het grafmonument en het harnas van de hertog. Het harnas werd in 2022 gerestaureerd. Deskundigen hadden veel belangstelling voor dit harnas, omdat zowel de eigenaar als de maker van het eeuwenoude harnas bekend zijn. Zo waren het Metropolitan

1 https://museumvereniging.nl/wp-content/uploads/2023/10/2022_Museumcijfers.pdf
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83533NED/table?ts=1604576922412>

Museum of Art New York en het Nationaal Militair Museum bij het restauratieproces betrokken.

Afgaande op de internationale definitie van een museum wordt inzichtelijk dat de museale programmering nog verder kan worden geoptimaliseerd. Dit krijgt vorm binnen de programmering van Arnhemse Verhalen. De koers hiervoor komen in dit document nader aan de orde.²

Openbare ruimte

Dit grote kerkgebouw is naar zijn aard centraal in de grote binnenstad gelegen en heeft daarmee in de basis een uitstekende bereikbaarheid voor een zeer breed publiek. De vrije toegang aan de kerkzaal versterkt dit gegeven. Het gebouw heeft drie grote ingangen (aan de noordkant, zuidkant, westkant) en toevallige passanten kunnen zodoende makkelijk even 'binnenwaaien'. Eenmaal in de kerk kunnen zij een kaarsje branden of de Arnhemse Citystore (VVV) bezoeken die hier sinds 2022 is gevestigd.

Sinds september 2023 zijn er bezoekerstellers bij de ingangen aangebracht. In 2025 werden er 150.000 bezoekers aan het vrij toegankelijke deel van de kerk geteld.

2 'Een museum is een permanente instelling zonder winstoogmerk, in dienst van de samenleving, gericht op het onderzoeken, verzamelen, bewaren, interpreteren en tentoonstellen van materieel en immaterieel erfgoed. Musea zijn openbaar, toegankelijk en inclusief en bevorderen diversiteit en duurzaamheid. Ze werken en communiceren ethisch, professioneel en met participatie van gemeenschappen. Musea bieden een verscheidenheid aan ervaringen met het oog op educatie, genoeg, reflectie en kennisuitwisseling'.

IMAGO

In de fase van de afronding van de restauratie en rond de museale herbestemming kwam de Eusebius vaak en met positieve berichtgeving in de media. De Eusebius heeft een dertiende positie gehaald (in 2023, vanuit het niets) op de Hendrik Beerda merkenlijst van Bekendste musea en monumenten van Gelderland. Bezoekers waarderen de Eusebius met een 4,5 op Google en op Tripadvisor heeft de Eusebius een achtste plek op de lijst van belangrijkste bezienswaardigheden van Arnhem.

Culturele attractie: glazen balkons

De indruk is dat de meerderheid van de betaalde bezoekers momenteel afkomt op de twee glazen balkons op 60 meter hoogte aan de Eusebiustoren. Waar de museale presentaties in de kerk inzicht bieden op de bewogen geschiedenis van de stad en regio bieden de glazen balkons wijds uitzicht over de na de Tweede Wereldoorlog wederopgebouwde stad. De balkons worden door veel bezoekers als een spannende attractie ervaren. Alle zijden van de balkons zijn van glas en zodoende is er enige durf van bezoekers voor nodig om de balkons te betreden. De balkons leveren bezoekers ook onderscheidende vakantiefoto's en aantrekkelijke selfies op die vervolgens ruim gedeeld worden via de social media. Zodoende worden met enige regelmaat Tiktokkende tieners gezien in de kerk en zijn de balkons frequent het decor geweest voor regionale en landelijke televisie.

De glazen balkons worden momenteel, ingezet door de eigen organisatie, gepromoot als het 'hoogtepunt' van Arnhem. Vanwege de hoogte van de balkons valt dat vrij letterlijk te nemen. Tegelijk appelleert het aan de hoge attractiewaarde van de balkons.

USP's Eusebius

- De Eusebius wordt, vanwege de Slag om Arnhem, internationaal officieel herkend als symbool van vrijheid en veerkracht. Jaarlijks vinden hier grote herdenkingen plaats.
- Hier de ligt Hertog van Gelre begraven. Dit is de poort naar het grotere verhaal over het hertogdom Gelre. Zijn harnas en grafmonument zijn (inter) nationaal erkende topstukken.
- Met bijna duizend sculpturen in en op het gebouw is de Eusebius een van de rijkst gedecoreerde kerken van Nederland. Bekende Nederlandse kunstenaars (zoals Arno Coenen met nieuwe luchtboogbeelden) en ontwerpers (zoals Ruud-Jan Kokke met diverse stalen hekwerken en Hanneke van de Pol met behang Cuyperskamer) hebben recent nog een bijdrage geleverd.
- De Eusebius behoort tot de voorhoede als het gaat om de herbestemming en verduurzaming van (kerkelijk) erfgoed. De kerk is aangesloten op stadswarmte (is nu 40% CO₂ vrij) en heeft ambities voor verdere verduurzaming met de overstap van gas naar groene waterstof.
- De glazen balkons aan de toren bieden het beste uitzicht op de stad en omgeving en zijn de beste selfie-hotspot.
- De kwaliteitsstandaard van de restauratie wordt door vertaald in alle verdere producties en activiteiten van de Eusebius (de kwaliteit die in de stenen zit is overal terug te vinden).

UISIE (waar we voor gaan)

De kerk verwondert, verbindt en verheft – een beleving voor iedereen.

De Eusebius is vanaf 2029 een culturele en maatschappelijke ontmoetingsplaats. Er komen jaarlijks 100.000 betaalde bezoekers op af en 250.000 bezoekers die de kerk vrij inlopen. De Eusebius vertelt en versterkt de Arnhemse en Gelderse identiteit. Arnhemmers kennen 'hun' geschiedenis van de Slag om Arnhem en de Glorie van Gelre doordat de verhalen vanuit de stenen optimaal hun weg vinden naar het grote publiek. Dat gebeurt door de huidige vaste museale presentaties steviger te promoten en uit te breiden, maar ook door nieuwe structurele programmering aan te bieden waarbij er ruimte is om de verhalen van en met een sterke verbinding met Arnhem een plaats te geven in de Eusebius. Deze programmering wordt samengesteld en gepromoot door de eigen Eusebius-organisatie, maar is altijd samen met partners uit de stad en regio.

3. ONTWIKKELINGEN EN DE KRACHT VAN ERFGOED

Veel Europese landen, waaronder Nederland, hebben de afgelopen decennia vooral geïnvesteerd in het onderhoud en de restauratie van erfgoed. Het internationale Verdrag van Faro, dat in 2024 ook in Nederland werd vastgesteld, benadrukt echter dat erfgoed een veel grotere waarde kan hebben voor de samenleving. Niet alleen door het openstellen en onderhouden van gebouwen, maar vooral door het actief benutten van de verhalen, de betekenissen en de symbolische kracht van erfgoed. Door erfgoed bewust te programmeren, kan het een krachtig middel worden voor ruimtelijke, culturele, sociale, economische (zoals innovatie) en democratische ontwikkeling¹.

Het adviesbureau Berenschot bracht het maatschappelijke potentieel van de Nederlandse grote stadskerken (verenigd in het Grote Kerken Overleg, GKO) in kaart. Zij deden dit aan de hand van vier programmathema's²:

1. **Cultuur en erfgoed** (historie en heden)
2. **Welvaart** (economie en innovatie)
3. **Participatie** (democratie en burgerschap)
4. **Welzijn** (samen leven en samen delen)

Volgens het advies kunnen stadskerken, wanneer zij actief programmeren op deze thema's, uitgroeien tot zeer krachtige motoren voor maatschappelijke beweging en betrokkenheid.

De Eusebiuskerk heeft de afgelopen jaren veel geëxperimenteerd met incidentele programmering binnen deze thema's. Een sprekend voorbeeld is het project rond duurzame verwarming: de toepassing van stadswarmte en de ambitie om met waterstof te verwarmen. Het feit dat een eeuwenoud gebouw op deze manier duurzaam wordt verwarmd, sprak sterk tot de verbeelding van een breed publiek. De spin-off was groot en leidde onder meer tot diverse duurzaamheidscongressen en de ontwikkeling van een waterstoflaboratorium voor hogeschoolstudenten.

Binnen het thema **Participatie** werkte de Eusebius samen met het Arnhemse Bureau Ruimtekoers aan het project *Stad van Vertrouwen*: een participatiespel voor Arnhemse jongeren. Zij leerden hierin over democratie en inspraak door samen met beslissers een maatschappelijk vraagstuk op te lossen via een "motie van vertrouwen", met als doel de stad leefbaarder en inclusiever te maken.

Boven alles heeft de Eusebiuskerk een uitzonderlijk sterke symbolische waarde op het gebied van **vrijheid** en **veerkracht**; door de geschiedenis van de Slag om Arnhem. Hierdoor is zij bij uitstek geschikt om een rol te spelen in het versterken van participatie en welzijn in de stad. Arnhem staat aan de vooravond van grote ontwikkelingen, zoals de uitbreiding van de stad met Rijnpark en de inspanningen om de brede welvaart te vergroten, onder meer via het programma Arnhem-Oost. In deze context kan de Eusebiuskerk de komende jaren een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale samenhang van de stad.

¹ <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/e/erfgoedparticipatie-faro/faro-in-nederland>
² <https://www.berenschot.nl/maatschappelijke-betekenis-stadskerken>

4. DOELSTELLINGEN & STRATEGISCHE LIJNEN

Drie organisatorische doelstellingen staan in 2026-2029 centraal:

- A Exploitatie financieel bestendigen
- B Organisatie verstevigen
- C Structurele programmering voor en door Arnhemmers

A. EXPLOITATIE FINANCIEEL BESTENDIGEN

- Middelen beschikbaar voor een sterkere organisatie, groot onderhoud, programmering
- Jaarlijks structureel 10.000 betaalde bezoekers erbij
- Arrangementen en Vriendenprogramma georganiseerd

Aanleiding: financieel kwetsbaar

Stichting Eusebius Arnhem is voor 80% afhankelijk van eigen inkomen en dat is fors meer dan andere musea¹. Daarnaast geldt ook dat de Eusebius zelf financieel en organisatorisch verantwoordelijk is voor het klein en groot onderhoud van de kerk. De keuze voor de overstap van evenementenlocatie naar culturele attractie biedt enige stabiliteit in inkomen dankzij een tot op heden redelijk gelijkmatige ticketverkoop. Toch is een sluitende financiële begroting de afgelopen jaren uitdagend gebleken. Een belangrijke inkomstenbron viel grotendeels weg met de wegblijvende cruiseboten door de verbouwing van de Arnhemse Rijnkade in 2024 en 2025². Ook waren er onverwacht grote kostenposten door incidenteel groot onderhoud aan de lift en acute schade aan het gebouw door onder meer looddiefstal, wateroverlast in de kelders en blikseminslag.

- 1 musea gemiddeld 50%. <https://museumvereniging.nl/over-ons/beleidsplannen-jaarverslagen/museumcijfers-2023/>
- 2 <https://www.gelderlander.nl/arnhem/renovatie-rijnkade-en-opvangschepen-houden-cruisevaart-in-2024-uit-arnhem-uitzonderlijksituatie-a1066bd1/>
<https://www.gelderlander.nl/nijmegen/bomvolle-cruiseschepen-liggen-rijen-dik-aan-de-kade-in-nijmegen-wat-is-er-aan-dehand-a1b1afe6/>

Het ondernemerschap moet kortom worden versterkt om tegenvallende inkomsten en extra kosten beter op te kunnen vangen. Positief gesteld biedt actief ondernemerschap de kans om in de toekomst professioneler te kunnen organiseren en structureel maatschappelijk te gaan programmeren.

De doelstelling om de exploitatie te bestendigen heeft de komende jaren de hoogste organisatorische prioriteit, omdat dit bijdraagt aan de verdere bloei van de Eusebius-activiteiten.

Ticketverkoop omhoog

De afgelopen periode zijn alle denkbare opties om het ondernemerschap verder te versterken onderzocht. In een bestuurlijk 'dashboard' zijn alle strategische opties in kaart gebracht. Een handig sturingsinstrument voor directie en bestuur dat op ieder moment kan worden aangevuld en ingeschakeld om incidenteel of voor langere termijn tot nieuwe strategieën te komen. Op basis van dit dashboard is in een aantal werksessies het inzicht ontstaan dat verhoging van de inkomsten de komende jaren te behalen is met de inzet van marketing met het doel de ticketverkoop fors te verhogen. Wat tot nu toe ontbrak is een gestructureerde en strategische inzet op marketing. Een betrokken en gemotiveerde marketing manager is in 2025 aangetrokken om deze gewenste doelstelling bereiken.

Commercieel gebruik kerk / arrangementen

De dagelijkse openstelling voor (betaalde) bezoekers en het aanbieden van de kerk voor commercieel gebruik staan elkaar in de weg. Bezoekers en vrijwilligers ervaren overlast van (de op- en afbouw van) evenementen. Onmogelijk is het niet en het biedt kansen voor extra inkomsten. Het streven is om (de op- en afbouw van) evenementen buiten openingstijden te laten plaatsvinden en/of de bijgebouwen te benutten zoals de Cuyperskamer en

Annakapel. In de toekomst worden er arrangementen samengesteld met een inhoudelijk thema die van maatschappelijke meerwaarde zijn en een breed publiek zullen aanspreken (denk aan bedrijfs- en familie-uitjes).

Vriendenprogramma

Een stevig vriendennetwerk is cruciaal voor de (financiële) steun bij het realiseren van grote ambitieuze projecten. Denk aan de inrichting van de kerkzaal met nieuwe stoelen of de ambities voor het programmeren van Arnhemse verhalen. Het bouwen van dit netwerk zal niet over één nacht ijs gaan en er zal een stevig programma moeten worden samengesteld. Denk aan familieprogramma's waarbij (groot)ouders en kinderen structureel bij de Eusebius worden betrokken.

Culturele attractie als trekpleister

De grootste stappen in ondernemerschap zijn de afgelopen jaren gezet met de ombuiging van het businessmodel van evenementenlocatie¹ naar culturele attractie met een bezoek aan de glazen balkons. Daarna kwam nog de invoering van de museumstatus en museumkaart die bijna 40% meer bezoekers opleverde. De Eusebius is nu een middelgroot museum geworden. Naast een stijging van de bezoekersaantallen en de invoering van de museumkaart heeft het mechanisme 'verhogen van de toegangsprijs' mede geholpen om de inkomsten verder te verhogen tot 570.000 euro (2024). Mogelijk heeft ook de vele free-publicity rond de nieuwe culturele attractie veel extra bezoekers opgeleverd.

¹ Dit bedrijfsmatige onderdeel is de afgelopen jaren strategisch teruggebracht om de overlast voor de vrijwilligers en dagbezoekers te beperken.

Financiering groot onderhoud

In de zomer van 2025 kwam er nieuws uit Den Haag van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed dat er meer financiële middelen voor groot onderhoud van grote rijksmonumenten en ook specifiek voor grote kerken (in het algemeen) zal vrijkomen (Subsidie Instandhouding Monumenten, afgekort SIM). Dat is hard nodig omdat de huidige middelen ontoereikend zijn om alle aanvragen voor groot onderhoud te honoreren. Een aantal grote stadskerken heeft daarom al jarenlang geen (optimaal) groot onderhoud kunnen uitvoeren en dat leidt op termijn weer tot kostbaar restauratiewerk. De komende jaren zal het landelijke Grote Kerken Overleg (GKO) monitoren dat de extra middelen ook aangewend worden voor het groot onderhoud van de stadskerken, waaronder de Eusebiuskerk.²

² <https://www.cultureelerfgoed.nl/actueel/nieuws/2025/06/02/minister-bruins-steekt-miljoenen-in-monumentenzorg>

B. ORGANISATIE VERSTEUVEN

- ➔ **Meer stevigheid in de organisatie van:**
 - de dagelijkse openstelling
 - groot onderhoud
 - activiteiten in de kerk (o.a. uitvoering orgelconcerten)
- ➔ **Ruimte voor R&D programmering, vrienden, arrangementen**

Stichting Eusebius Arnhem is een organisatie in ontwikkeling. Tot 2020 was de kleine kernorganisatie gericht op de restauratie en commercieel gebruik van het monument, en leunde daarbij zeer sterk op de inzet van vrijwilligers tijdens evenementen. In lijn met het Ondernemingsplan 2021-2024 en de transitie naar culturele attractie met museumstatus is de organisatie inmiddels geprofessionaliseerd.

De komende jaren professionaliseert de organisatie verder om de transitie naar culturele attractie duurzaam te ondersteunen. De organisatie is momenteel kwetsbaar door beperkte formatie, operationele druk en een te brede taaklast voor de directeur. Om die reden zal het team zich de komende jaren verder ontwikkelen.

Fase 1: Basis verstevigen

- Invoering **conciërge/facilitair medewerker** voor meer rust rond dagelijkse openstelling.
- **Reserveringen** arrangementen (groepsbezoeken en gebruik van de kerk) belegd bij officemanager.
- Ambitieuze organisatie en uitvoering **marketingplannen**.
- Herpositionering **directeur**, met focus op organisatieontwikkeling en betere managementinformatie; werkbestuur nog uitvoerend betrokken.

Fase 2: Professionele groei

- Bestuur verschuift naar kaderstellende rol. Directeur krijgt volledige regie op onderhoud, financiën, exploitatie en projecten.
- Nieuwe functies: **programming, sales, vriendenwerving, events.**
- Bestaande functies blijven in de kernorganisatie.
- Vrijwilligersbeleid wordt geactualiseerd.

C. STRUCTURELE PROGRAMMERING VOOR EN DOOR ARNHEMERS

- **Formule ontwikkelen gericht op Arnhemse verhalen delen (veerkracht en vrijheid)**
- **Doorontwikkeling van de orgelconcerten in samenwerking met Muis**
- **Doorontwikkeling museale presentaties**

ARNHEMSE VERHALEN PROGRAMMEREN

De Eusebiuskerk heeft als voormalige stadskerk, gesitueerd in het hart van de stad, de kracht om mensen laagdrempelig bij elkaar te brengen. De komende jaren pakt de Eusebius de rol op om bij alle uiteenlopende ontwikkelingen in de stad juist als baken te dienen en voor verbinding te zorgen. Verbinding tussen Arnhemmers, verbinding van verschillende verhalen. Verbinding in een wereld en een stad die zo snel verandert. Verbinding in een wereld en een stad die verdeeld is.

De Eusebius zal de plaats zijn waar Arnhemmers uit verschillende groepen elkaar ontmoeten. Daarmee draagt de Eusebius bij aan de verdere groei van de stad en wordt er gehoor gegeven aan het (inter) nationale verdrag van Faro om erfgoed in te zetten bij maatschappelijke vraagstukken. Ook wordt hiermee bijgedragen aan de trots van de stad en de viering van het 800-jarig bestaan van Arnhem in 2033.

In de Eusebius komen mensen bijeen door met elkaar verhalen te delen. Het zijn verhalen voor en over Arnhemmers, en verhalen met een sterke verbinding met Arnhem. Iconische Arnhemmers, gewone Arnhemmers, bijzondere Arnhemmers. Arnhemmers

uit alle wijken. De verhalen zijn optimistisch van aard, zoals de kerk vanuit de Slag om Arnhem symbool staat voor veerkracht. De verhalen geven inzicht in hoe mensen zich vrij (willen) voelen, refererend aan de Eusebius als symbool van vrijheid ná de Slag om Arnhem. Het zijn authentieke verhalen. Verhalen uit het heden die samenhang vertonen met krachtige verhalen uit het verleden maar altijd verbonden zijn met een wensdroom voor de toekomst.

De 'formule'

De organisatie van de Eusebius is zich bewust van de uitdagingen om in een oud kerkgebouw succesvol en kwalitatief te kunnen programmeren. De kwaliteit die ligt besloten in de (gerestaureerde) stenen zal ook zichtbaar moeten zijn in de programming. De keuze om deze maatschappelijke rol optimaal te pakken vraagt kortom om lef en ambitie. De komende jaren staan in het teken om een krachtige creatieve en maatschappelijke formule op te tuigen. Er zal een inhoudelijke (maatschappelijke) formule moeten komen en een creatieve (presentatie) formule waar de nodige inhoudelijke experts en ontwerpers voor worden aangetrokken. De organisatie zal een fondsenplan uitvoeren om de financiële haalbaarheid te onderzoeken. Tegelijk zet de Eusebius fors inzetten op cultureel ondernemerschap om zo veel als mogelijk uit eigen kracht voort te brengen. Grote interesse is er voor de ontwikkelingen rond Immersive Experiences (IX) vanwege de mogelijkheden om een digitale laag toe te voegen aan een uitdagende omgeving (een oud en groot gebouw) die vaak ook nog multifunctioneel wordt gebruikt.

PROGRAMMEREN STRÜMPHLERORGEL

De Eusebius beschikt over het indrukwekkende Strümpflerorgel. Het jaar 2025 is de periode van afronding van een grote restauratie aan dit orgel en de feestelijke ingebruikname, maar ook het jaar waarin een nieuwe orgelprogrammering wordt ontwikkeld in samenwerking met Musis & Stadstheater. De Eusebius gaat een nieuwe fase in waarbij het grootste instrument van Arnhem na vier jaar stilte weer klinkt en de Arnhemse orgelcultuur, met de Eusebius als stralend middelpunt, letterlijk en figuurlijk nieuw leven wordt ingeblazen.

De onthulling van het orgel in september 2025 vormde het startsein voor de vernieuwde vaste programmering van het orgel. De Eusebiusorganisatie ambieert al jaren om, samen met aan de stichting verbonden stadsorganist, een meer professioneel georganiseerde programmering aan te bieden die aantrekkelijk is voor een veel breder publiek. Vanaf het najaar van 2025 is samen met Stichting Musis & Stadstheater Arnhem een nieuwe traditie gestart met een vaste jaarcyclus van vier breed aantrekkelijke -iconische- concerten: de Canto Ostinato van Simeon ten Holt, een requiem met koor, een meditatief concert en een filmconcert in samenwerking met Focus Filmtheater. Een reeks van zomerconcerten wordt georganiseerd voor de fanatieke orgelliefhebbers; dit is een subcultuur met veel aanhangers uit het hele land en geeft status aan dit orgel. Rond kerst en pasen zijn er twee concerten die inhaken op de instandhouding van het religieuze erfgoed. Het uitgangspunt is dat er voortaan iedere maand muziek uit het gerestaureerde orgel zal klinken en daarom is er nog een aantal zondagmiddagconcerten geprogrammeerd.

FOTO: MAARTEN VAN DER WOLF

De komende jaren wordt deze cadans aangehouden en geëvalueerd met het doel een stevige orgeltraditie neer te zetten. De organisatorische en financiële basis is wel fragiel, omdat het bestaan ervan volledig zal afhangen van een hoge ticketverkoop. De wens voor de toekomst is om een veel breder publiek te kunnen bereiken. Denk daarbij aan voorleesconcerten voor kinderen of cross-over concerten met muziek uit andere culturen. Vanuit de huidige begroting is hier geen budget beschikbaar en dus zal er binnen de gemeenschap gezocht moeten worden naar financiële mogelijkheden.

Beiaard

Door alle ontwikkelingen rond het orgel is er weinig ontwikkeling geweest rond de beiaardprogrammering. Sinds jaren is er een vertrouwde en succesvolle cadans van wekelijkse beiaardbespelingen en een serie zomerconcerten. Voor de komende jaren is de wens dat dit prachtige instrument -dat voor iedereen in de stad is te horen- maatschappelijk nog veel meer kan renderen.

5. MARKETING

De marketing richt zich de komende jaren op de sterke groei van de huidige ticketverkoop. Daarbij staan strategische keuzes centraal die focussen op het neerzetten van een sterk A-merk, het verbeteren van de beleving en het wegnemen van drempels voor bezoekers.

De belangrijkste doelgroepen zijn regiobezoekers, Arnhemmers en bezoekers rondom én in de kerk.

De toekomstige bezoekerservaring wordt gekenmerkt door beleving en storytelling, waarbij gastvrijheid, technologie en geschiedenis samenkomen. Projecties tonen collectie en een livestream brengt hoogtepunt-ervaringen dichterbij. De route door de kerk voert langs verschillende historische elementen, begeleid door zachte orgelmuziek. De klim met de glazen torenlift geeft een gevoel van vrijheid en een indrukwekkend uitzicht over Arnhem en de Rijn. Persoonlijke verhalen van inwoners verbinden verleden en heden en versterken het besef van vrijheid. Het bezoek eindigt met waardering voor de eeuwenoude kerk als plek van beschutting en betekenis. Deze ervaring onderstreept het belang van een sterke merkbeleving: een bezoek moet niet alleen informatief, maar vooral inspirerend en onvergetelijk zijn.

FOTO: MAARTEN VAN DER WOLF

6. EDUCATIE

De educatieve activiteiten zijn nog volop in ontwikkeling. Er is een audiotour voor kinderen vanaf zes jaar beschikbaar en een knutselpakket voor gezinnen die de Eusebius bezoeken.

Voor scholen die de Eusebius incidenteel bezoeken is er een lesbrief (primair- en voortgezet onderwijs). Sinds 2024 maakt de Eusebius deel uit van het Arnhemse culturele Pr8-convenant, waarbij jaarlijks standaard bijna duizend basisschoolkinderen uit groep 1 en 2 de Eusebius bezoeken. Hiervoor is er door de Eusebius in het voorjaar van 2024 een programma ontwikkeld en sinds november 2024 worden de kinderen structureel in de Eusebius ontvangen. Vanuit dit programma, dat door Rozet wordt gefaciliteerd, wordt ook het eventueel benodigde busvervoer van school naar de Eusebius betaald.

De komende jaren worden de verhalen van de Eusebius (Slag om Arnhem en Glorie van Gelre) verder uitgediept op basis van educatieve programma's voor leerlingen en scholieren en thematische rondleidingen georganiseerd.

KERNWAARDEN - ONS KOMPAS VOOR DAGELIJKS HANDELEN

Kernwaarden zijn iets anders dan onze missie. De kernwaarden beschrijven het gedrag dat we elke dag laten zien – hoe we met elkaar, met bezoekers, met partners en met de stad omgaan. Dit zijn de waarden waar we voor staan en die we van iedereen binnen de Eusebius-organisatie verwachten:

- **Betrokken** – We geven om mensen, de stad en ons erfgoed. We staan niet aan de zijlijn maar zijn actief betrokken bij wat er in Arnhem gebeurt.
- **Professioneel** – Gedegen in aanpak, betrouwbaar in uitvoering. Wij doen wat we beloven en leveren kwaliteit.
- **Gastvrij** – Iedereen is welkom in de Eusebius. We ontvangen bezoekers, vrijwilligers en partners met warmte en aandacht.
- **Ontwikkelergericht** – We investeren in mensen en zetten zowel medewerkers als vrijwilligers in hun kracht. We blijven leren en verbeteren.
- **Trots** – We zijn trots op de Eusebius, op Arnhem en op wat we samen bereiken. Die trots stralen we uit en delen we graag.

Deze kernwaarden gebruiken we bij het werven van nieuwe medewerkers, bij het begeleiden van vrijwilligers en bij het maken van strategische keuzes. Ze vormen de basis voor onze organisatiecultuur.

7. GOVERNANCE, CODE DIVERSITEIT & FAIR PRACTICE

Stichting Eusebius Arnhem omarmt de principes van de Governance Code Cultuur (GCC). De GCC maakt onderscheid tussen enerzijds grote organisaties – met bijhorende professionaliteit en interne organisatie/hiërarchie – en kleine/middelgrote organisaties. De stichting kwalificeert zich als een kleinere organisatie. Hierbij is niet altijd sprake van een Raad van Toezicht. De restauratie en renovatie is gestart met een werkbestuur. Heel veel kennis zit bij bestuursleden. Het ligt voor de hand dat het bestuur deze verantwoordelijkheid tot het eind van de restauratie en renovatie heeft behouden, inclusief alle verantwoordingen naar overheden en sponsors. De afronding van de restauratie en renovatie lijkt een logisch moment om de overstap naar het Raad van Toezicht-model opnieuw te overwegen. De uitdagingen van de kleine organisatie zullen er dan nog steeds zijn. Hierover zal daarom nog expliciet moeten worden besloten. Tegen die tijd zal ook de samenstelling van een Raad van Toezicht en de rolverdeling van directie/bestuur en Raad van Toezicht moeten worden ingevuld.

Stichting Eusebius Arnhem volgt de Code Diversiteit en Fair Practice.

8. RISICOBEBEERSING

Wijziging verdienmodel

In het vorige ondernemingsplan is het verdienmodel gewijzigd ten opzichte van het verleden. Kwamen voorheen de inkomsten voornamelijk uit gebruiksvergoedingen van allerlei events, de komende jaren zullen deze inkomsten vooral van dagelijkse bezoekers moeten komen. Financiële risico's door tegenvallende inkomsten zullen zoveel mogelijk moeten worden ondervangen door zorgvuldige periodieke monitoring en het tijdig nemen van maatregelen. Ook zal worden gestreefd naar het opbouwen van een financiële buffer om deze risico's in de toekomst op te kunnen vangen.

Panoramalift

Het goed functioneren van de panoramalift is een kritische succesfactor voor het verdienmodel, aangezien de kaartverkoop voor de toren met de balkons de afgelopen jaren een explosieve stijging heeft laten zien. Eerdere liftstoringen hebben zeer nadelige gevolgen voor de bezoekersinkomsten gehad. Door regelmatige inspecties en onderhoudswerkzaamheden zal de bedrijfszekerheid van de liftinstallatie zoveel mogelijk moeten worden geborgd. Betaald bezoek aan de toren zal in de toekomst geborgd worden door een trapleuning aan te brengen om via de trap toch de toren te kunnen beklimmen.

Vrijwilligers

De organisatie en exploitatie is grotendeels afhankelijk van vrijwilligers. Een degelijk vrijwilligersbeleid en voortdurende aandacht voor dit cruciale deel van de organisatie is gewaarborgd door een professionele vrijwilligerscoördinator,

9. PARTNERS

De Eusebius werkt zeer proactief samen met vele partners uit de stad en regio. In het kort enkele uitgelicht: Focus filmtheater (onze zomerbeiaardconcerten zijn vanaf hun dak te beluisteren), ArtEZ hogeschool voor de kunsten (diverse studentenprojecten in de kerk), HAN (naast het Living Lab ook diverse andere activiteiten in de kerk), Ruimtekoers (verschillende burgerschap-activiteiten), vele sponsors en particulieren in het kader van het eerdere orgelproject, structurele muzikale programmering van het orgel sinds 2025 met Musis & Stadstheater, intensief contact is er met de lokale, provinciale en landelijke overheden vanwege diverse activiteiten, maar ook met Creatief Arnhem, State of Fashion, Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (huurder van de Raadskapel met de Citystore), Citymarketing en Platform Binnenstad Arnhem, Prodesse (waarbij de Eusebius-directeur jurylid is van de Prodesseprijs), Gilde Stadswandelingen.

Tweemaal per jaar worden er door de Eusebius-organisatie relatiebijeenkomsten georganiseerd in de Eusebius. Hier worden ook de Vrienden voor uitgenodigd.

10. PLANNING

De ambitie tot de jaarlijkse 10.000+ bezoekersgroei is in belangrijke mate leidend voor de planning. Toekomstige gewenste investeringen hangen hier direct mee samen.

De opstartfase van dit nieuwe ondernemingsplan in 2026 en 2027 wordt gekenmerkt door de installatie van een nieuwe directeur, maar ook de coalitievorming na de gemeenteraadsverkiezingen en de uitwerking van de ambities rond de structurele programmering van Arnhemse Verhalen (kwartiermaken).

Gewenste projecten rond collectiebeheer en collectieonderzoek, maar ook beiaardprogrammering worden (vanwege de noodzaak tot prioriteren) meegenomen in een volgend ondernemingsplan.

11. BEGROTING

- De exploitatiebegroting is gebaseerd op een stevige groei in bezoekersaantallen. Er zal zeer regelmatig kritisch gemonitord moeten worden of deze omzetdoelstellingen worden behaald en op basis daarvan worden gekeken op welke onderdelen er zal moeten worden bezuinigd.
- Op hoofdlijnen wordt de geambieerde omzetgroei aangewend voor:
 - Versterken organisatie (waaronder een verbeterde kantoorlocatie).
 - Investeren infrastructuur (inrichting van de kerk).
 - Ontwikkeling van structurele programmering Arnhemse Verhalen.
 - Groot onderhoud (klavier beiaard etc).

BIJLAGEN

Overzicht van gerealiseerde projecten 2021-2025

Restauratie

- Nieuwe natuurstenen vloer in de kerkzaal en grafzerken zichtbaar
- Overstap naar stadswarmte (vloerverwarming op restwarmte fabriek)
- Realisatie van twee monumentale hoofdentrees
- Een kunstwerk van Arno Coenen op de luchtbogen
- Restauratie hoofdorgel (incl fondsenwerving)
- Restauratie Cuyperskamer (incl fondsenwerving)

Exploitatie

- Museale presentaties op het koor en in de kelders 'Glorie van Gelre' (2022)
- Verwerven van de museumstatus / invoering museumkaart en museumCAO
- Restauratie eeuwenoud harnas Hertog van Gelre
- Realisatie twee ontvangstbalies en invoering kassasystemen
- Realisatie hekwerken met tourniquets kerkzaal en toren
- Realisatie plattegronden en signing in de kerk (basis)
- Vernieuwde website met e-tickets
- Zelforganisatie vrijwilligers (inroosteren, opleiden)
- Duurzame bedrijfskleding vrijwilligers door Arnhemse ontwerper Sjaak Hullekes
- Inrichting VVV / Citystore door Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen in de Raadskapel
- Oprichting Living lab waterstof met de Hogeschool Arnhem en Nijmegen
- Culturele en maatschappelijke incidentele programmering
- Nieuwe traditie met een jaarlijkse herdenking van de Slag om Arnhem
- Structureel bezoek basisscholen door deelname Pr8 programma
- Orgelprogrammering structureel i.s.m. Musis & Stadsschouwburg

Eusebiuskerk ■ Kerkplein 1 ■ 6811 EB Arnhem ■ 026-4435068
info@eusebius.nl ■ www.eusebius.nl

